

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 14Svp/11/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200263
Dátum vydania rozhodnutia: 30. novembra 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Fečík
Funkcia: predseda senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:9622200263.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Fečíka a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana, JUDr. Petry Príbelskej, PhD., prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD. a JUDr. Kataríny Cangárovej, LL.M, PhD., v právnej veci žalobcu: Hnutie Občan Národ Spravodlivosť, so sídlom Malženice 307, 919 29 Malženice, proti žalovanému: W. predseda Prešovského samosprávneho kraja, v konaní vo veci ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy, takto

r o z h o d o l :

Žaloba sa o d m i e t a .

Účastníci konania n e m a j ú p r á v o n a náhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e

1. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší správny súd“) podľa čl. 142 ods. 2 písm. a/ Ústavy Slovenskej republiky rozhoduje s účinnosťou od 1. januára 2021 aj o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy. Konanie vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy je upravené v § 312a až § 312k Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“).

2. Žalobca doručil Najvyššiemu správne mu súdu dňa 9. novembra 2022 žalobu (podanú na pošte dňa 8. novembra 2022), ktorou namietal nezákonnosť volieb predsedu Prešovského samosprávneho kraja, ktoré sa ktoré sa konali dňa 29. októbra 2022. Podľa žalobcu došlo k porušeniu § 147 v spojení s § 142 ods. 3 zákona č. 180/2014 Z.z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pretože vo volebných miestnostiach nebolo zverejnené vzdanie sa kandidatúry zo strany kandidáta žalobcu na post predsedu Prešovského samosprávneho kraja L.Í. X. ako i vzdanie sa K. J.. Q. V. z SRDCE - SLOVENSKÁ NÁRODNÁ JEDNOTA - strana vlastencov. Na základe uvedeného žalobca navrhol vyhlásiť voľby predsedu Prešovského samosprávneho kraja za neplatné.

3. Po zistení, že žalobca podal žalobu včas, Najvyšší správny súd skúmal naplnenie podmienky aktívnej žalobnej legitímácie zo strany žalobcu, t.j. oprávnenie žalobcu na podanie žaloby vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy.

4. Podľa § 312c SSP žalobcom je

- a) kandidát na funkciu v orgáne územnej samosprávy, ktorý nebol zvolený, ak získal aspoň 10% platných hlasov; tento žalobca môže napadnúť voľby len vo volebnom obvode, v ktorom kandidoval,
- b) politická strana alebo politické hnutie alebo ich koalícia, ktorá podala platnú kandidátnu listinu podľa osobitného predpisu, alebo
- c) 10% oprávnených voličov príslušného volebného obvodu.

5. Žalobca odôvodňoval svoju aktívnu žalobnú legitímáciu (bod 5 žaloby) podľa obsahu s odkazom na znenie § 312c písm. b) SSP, keďže poukázal na to, že podal kandidátnu listinu (kandidát - Ľ. X.) pre voľby na post predsedu Prešovského samosprávneho kraja, vlastnoručne podpísané vyhlásenie kandidáta žalobcu a oznámenie o určení splnomocnenca žalobcu.

6. V zmysle § 312c písm. b) SSP je však žalobcom len tá politická strana, ktorá podala platnú kandidátnu listinu. Malo by teda ísť o politickú stranu, ktorá sa aktívne v príslušných voľbách zúčastnila politickej súťaže o obsadenie príslušnej volenej funkcie. Len v takomto prípade môže byť totiž zabezpečený účel žaloby explicitne vyjadrený v § 312a SSP, ktorým je zabezpečenie slobodnej súťaže politických síl v dôsledku rozhodnutia o neústavnosti alebo nezákonnosti volieb (porovnaj Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív: Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2020, s. 1166). Súčasne by táto politická strana mala namietat' porušenie práv svojho a nie cudzieho (žiadneho) kandidáta. Aj na žalobu vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy je totiž potrebné nazerať cez prizmu § 61 písm. a) SSP, t.j. ako na žalobu, ktorou si fyzická alebo právnická osoba uplatňuje právo na súdnu ochranu (svojho) porušeného alebo priamo dotknutého práva alebo právom chráneného záujmu (porovnaj Baricová, J., Fečík, M., Števíček, M., Filová, A. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava : C. H. Beck, 2018, 399 s.).

7. V danom prípade však žalobca síce podal platnú kandidátnu listinu do volieb predsedu Prešovského samosprávneho kraja, avšak následne sa kandidát žalobcu na post predsedu Prešovského samosprávneho kraja Ľ. X. svojej kandidatúry vzdal. Táto skutočnosť nie je sporná, poukazuje na ňu vo svojej žalobe aj sám žalobca a vyplýva aj listu predsedu volebnej komisie Prešovského samosprávneho kraja J.. T. Q. z 27.10.2022.

8. Vzdanie sa kandidatúry na post predsedu samosprávneho kraja zo strany kandidáta politickej strany znamená, že sa daná politická strana politickej súťaže o obsadenie uvedeného postu nezúčastnila. Vo svojej podstate sa totiž jedná o totožnú situáciu, ako keby politická strana do volieb predsedu samosprávneho kraja odpočiatku nenominovala žiadneho svojho kandidáta. U žalobcu preto nemožno identifikovať moment domáhania sa ochrany aktívnej účasti na politickej súťaži realizovanej vo voľbách predsedu Prešovského samosprávneho kraja zo strany jeho vlastného kandidáta.

9. V tejto súvislosti možno poukázať aj na (ekvivalentný) záver vyplývajúci z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. PL. ÚS 13/2015 z Košiciach 28. januára 2015. Týmto bola odmietnutá ako podaná zjavne neoprávnenou osobou sťažnosť politickej strany namietajúcej voľby poslancov do mestského zastupiteľstva z dôvodu, že volebnou komisiou bolo rozhodnuté o nezaregistrovaní kandidátnej listiny danej politickej strany.

10. Vzdanie sa kandidatúry zo strany Ľ. X. vo voľbách na post predsedu Prešovského samosprávneho kraja má preto za následok to, že žalobcu nemožno považovať za politickú stranu, ktorá podala platnú kandidátnu listinu v zmysle § 312c písm. b) SSP. Inými slovami žalobca nespĺňa podmienku aktívnej žalobnej legitímácie podľa § 312c písm. b) SSP, resp. podľa žiadneho z písmen tohto zákonného ustanovenia, pričom uvedená prekážka konania má neodstrániteľný charakter.

11. Podľa § 98 ods. 1 písm. e/ SSP správny súd uznesením odmietne žalobu, ak bola podaná zjavne neoprávnenou osobou.

12. Z vyššie uvedených dôvodov preto Najvyšší správny súd žalobu ako podanú zjavne neoprávnenou osobou odmietol.

13. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 170 písm. a/ SSP, lebo žaloba bola odmietnutá.

14. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu v pomere hlasov 5:0.

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.